

BÝT V OBRAZE

mediální vzdělávání s využitím audiovizuálních prostředků

Jeden svět na školách
Člověk v tísni, o. p. s.
Sokolská 18, 120 00 Praha 2
www.jedensvetnaskolach.cz, e-mail: skoly@jedensvet.cz

AUTOŘI

Karel Strachota, Jaroslav Valůch

NA PŘÍPRAVĚ SADY BÝT V OBRAZE SE DÁLE PODÍLELI

Marek Mičienka, Taťána Šárovcová, Vlasta Vyčichlová, Filip Šebek, Alexandra Wimmer, Daniel Růžička, David Vrzal, Robert Sedláček, Karel Rožánek, Nikol Dobrevová, Ludmila Součková, Michaela Hudecová, Štěpán Vodrážka

JAZYKOVÁ ÚPRAVA

Andrea Bláhová

DESIGN

>O< Mowshe

Rok vydání: 2007, © 2007 Člověk v tísni, o. p. s., Všechna práva vyhrazena
ISBN: 978-80-86961-35-4

OBSAH

Slovo úvodem	5	DVD04	
Být v obraze – cesta k mediální gramotnosti	6	Obchodníci s COOLturou	102
Jak pracovat se sadou Být v obraze	17	1. Coolhunting	103
		2. Kdo sleduje koho?	106
		3. Něco rozbít...	108
		4. Co mají společného?	111
DVD01		Po čem holky touží	114
Mediální kuchyně	24	1. Po čem touží moderní slečna	115
1. Stejná událost?	25	2. Čas na sex	116
2. Co dávají?	26	3. Ideál krásy	122
3. Zpětná vazba	28		
Dělníci opouštějí továrnu Lumière	30	DVD05	
1. Časová linka	31	Lekce Ženy pro měny	124
2. Kde to začalo?	34	1. Krása na prodej	125
3. Filmové postupy	36	2. Hledání dokonalosti	127
4. Jak se to dělá	38		
		DVD06	
DVD02		Násilí! Násilí?	132
Večerní zprávy	44	1. Násilí! Násilí?	133
1. Moje zpráva	45	2. Pozvání k dnešní diskusi přijali...	135
2. Večerní zprávy	50	Kdo uvidí, uvěří	142
3. Svět ve 22 minutách	52	1. Kdo uvidí, uvěří	143
4. Citáty o zpravodajství	58	2. Zveřejnit?	145
Plážová bouře jako žádná jiná	60	Potřeba vědět	148
1. Co se stalo na pláži Carcavelos?	61	1. Kauza Karla	149
Když média přehánějí	64	2. Potřeba vědět	152
1. Kamera nikdy nelže	65		
2. Špatná zpráva / Dobrá zpráva	67	DVD07	
3. Co se stalo a co ne?	71	Mistr propagandy	158
		1. Zábava je nejlepší propaganda	159
DVD03		2. Film a propaganda	161
Hvězdy a hvězdičky	76	3. Propaganda!?	163
1. Rozvod stokrát jinak	77	Vrah se skrývá v poli	166
2. Infotainment	80	1. Co se stalo v Babicích?	167
3. Celebrita	82	2. Přichází major	173
Ideální svět	86	3. Major Zeman dnes	178
1. Komu je to určeno?	87	4. Přichází major (zkrácená verze)	180
2. Reklama	96		
3. Prodáváme pocity	98	Rejstřík pojmů	182
4. Nové cesty reklamy	99	Vazba na klíčové okruhy a vzdělávací obory	188
		Použitá literatura	192
		Další doporučená literatura	193
		Další zdroje a odkazy	194
		Použité obrazové podklady	195

SLOVO ÚVODEM

Vážení kolegové,

sada audiovizuálních materiálů *Být v obraze* je příspěvkem společnosti *Člověk v tísní* k posílení mediální gramotnosti mladých lidí v České republice.

Prostřednictvím vzdělávacího projektu *Jeden svět na školách* se společnost *Člověk v tísní* již několik let intenzivně věnuje využívání potenciálu dokumentárních filmů a dalších audiovizuálních prostředků ve výuce na středních a základních školách nejen v České republice. V současné době již přes dva tisíce škol pracuje s materiály projektu *Jeden svět na školách*, které se věnují aktuálním tématům světového i domácího dění. Současná audiovizuální kultura je mladým lidem blízká a tvoří nedílnou součást jejich života. Rozhodli jsme se proto využít audiovizuální prostředky jako přitažlivý a účinný nástroj pro implementaci důležitých témat přímo do výuky. Pedagogům poskytujeme intenzivní asistenci prostřednictvím seminářů a testovacích projekcí přímo ve školách. Vznikl tak jeden z nejrozsáhlejších vzdělávacích projektů podobného typu v Evropě.

Audiovizuální sdělení, která k nám prostřednictvím médií každý den doléhají, nám přinášejí informace, baví nás nebo přesvědčují; ať už se jedná o zpravodajskou reportáž, reklamní spot, hudební videoklip, spot charitativní organizace nebo o dokumentární film. Naše zkušenost a postřehy vás, pedagogů, ukázaly, že schopnost tato sdělení sledovat a využívat je jako zdroj informací nebo zábavy už v současném světě nestačí. Média, která více či méně vstupují do našich životů a stávají se jejich leckdy nevyžádanou, ale nepochybně často také nezbytnou součástí, mají potenciál ovlivnit nejen to, jak dění ve světě kolem nás vnímáme, ale také to, jak na základě těchto informací měníme své chování a jednání. Porozumění mediálním mechanismům a nahlédnutí trochu dále než jen na obrazovku televize nebo potišťené stránky novin nám a našim studentům umožní získat nadhled, který usnadňuje nejen orientaci v současné záplavě mediálních sdělení, ale také pomáhá při využívání potenciálu, který se v médiích nepochybně skrývá. Do základní výbavy dovedností mladého člověka, který hledá uplatnění a pozici v otevřené demokratické společnosti, schopnost tohoto kritického odstupu nutně patří. Je nezbytné umět nejen poznávat, ale také získávat přirozenou schopnost kriticky hodnotit a odhalovat.

Věříme, že zvolená koncepce, čerpající mimo jiné z mnohaleté zkušenosti především zemí západní Evropy a USA na poli mediálního vzdělávání, vám umožní účinně a bez nutnosti intenzivního studia či velkých příprav začlenit toto téma atraktivním a efektivním způsobem do vašich hodin. Pro nezkušené z vás se tento materiál může stát odrazovým můstkem a průvodcem v mnohdy nesnadno uchopitelném světě médií a mediálního vzdělávání, pro zkušenější pedagogy, kteří už si vlastní cestu zvolili, bude třeba inspirací a ukázkou dalších možných cest. Pro všechny ale jistě bude zdrojem atraktivních audiovizuálních materiálů a vzdělávacích aktivit.

Jak nejlépe k posilování mediální gramotnosti přistoupit, je předmětem diskuse již mnoho let. Neexistuje koncepce, kterou lze označit jako jedinou správnou. Vyjděte ze své vlastní zkušenosti – tak jako jste si našli svou cestu při výuce dalších témat, stejně tak si zvolte svoji cestu k mediálnímu vzdělávání. Máte jednu velkou výhodu v začátku: své studenty nemusíte přesvědčovat o tom, aby se o téma začali zajímat. Už to dělají, vždyť studijní materiál dobrovolně nechali vstoupit do svých životů. Využijte toho!

Jaroslav Valůch